

ІСТОРІЯ

Лекція # 64 : Початки козаччини та запоріжжя

- **Хто ходив на уходи?**
 1. Спершу, ходили селяни і міщани – ті, котрі шукали вільного життя та доброго заробітку.
 2. Втікачі від панщини чи податків.
 3. Згодом шляхтичі, князі і пани в пошуках пригод та свобідного життя. (adventurers)
- **Проти кого вони боролися?**

Переважно проти татар, але з часом проти турків та поляків.
- Уходники збираються в групи які щороку більш відважно нападають на татарські загони. Навіть починають походи на Крим, щоб визволити бранців, та щоб грабувати багаті та добре озброєні міста татарські.
- Про цих людей уже є згадки в 1490 (в час що Колюмбус пошукує фундаторів на свою подорож до Індії), а до 1510 р. вже є козацька організація і установається військовий лад під проводом Остапа Дашкевича.
- Около 1550 р. приїздить у запоріжжя князь Дмитро Вишневецький. Військово вишколений, Вишневецький організує групи козаків у військову – боєву одиницю (an aggressive military force); будує твердиню (a fort) на острові Мала Хортиця, та впроваджує структуру / організацію яка в'яже козацтво на наступних 200 років.
- Назва – **Запорізька Січ. Чому? (модель)**

Січ, від слова сікти (рубати дерево) – вертикальний частокіл (abatis)
- **Товариство**, тому що всі були рівними на Січі.
- **Виборча система усіх провідників на Січі.** Усі справжні козаки на Січі мали право на голос (джурам – apprentices – не дозволяли голосувати).
- Парляментом Січі була козацька рада, яку скликав отаман чи гетьман два рази в рік: 1-ого січня і 1-ого жовтня.
- Вишневецький та Запорізька Січ стають великою проблемою для татар, і тим чином також для турків.
- **Чому?**
- Бо тут є зорганізований опір (resistance) до їхніх рейдів на українські села і міста.
- Вишневецький організує коло 20,000 козаків.
- Починаючи в 1550 р. турки та татари продовж 7 років нападають на Січ на острові Хортиця.
- В 1557, облогою (siege) заставляють Січ, і нущать її після того, що козаки таємними ходами (secret tunnel systems) покинули Січ.
- Козаки будують нову Січ на острові Микитинський Ріг.